

odihnă trebuie să fie optim pentru a relua exersarea la un alt utilaj nestandardizat, pe când la elevii de vîrsta gimnazială superioară se poate lucra utilizînd intervale de odihnă mai reduse, în care nu se produce restabilirea totală pe un fundal de ușoară oboseală. Pauzele de odihnă între diferite stații înzestrate cu utilaje nestandardizate (care au fost la un moment dat reduse) devin optime dacă organismul s-a adaptat la efort și atunci este nevoie să se fixeze momentul în care s-a produs echilibrarea pentru a mări efortul sau a reduce o parte din timpul de odihnă.

Concluzii

1. Rezultatele analizei și generalizării teoriei și practicii procesului instructiv-educativ al disciplinei „Educația fizică” la treapta gimnazială ne demonstrează că, actualmente, lipsește o concepție bine conturată, a cărei orientare metodologică ar reprezenta limitarea factorilor de bază ai succesului școlar, luîndu-se în considerare atitudinea elevului preadolescent și strategiile didactice adecvate motivațiilor acestuia.

2. Examinarea aspectelor cu privire la intensificarea procesului instructiv-educativ al educației fizice la treapta gimnazială-liceală ne demonstrează că efectele respective pot fi obținute pe baza strategiilor didactice și a metodologiei corespunzătoare, care vizează utilizarea utilajului nestandardizat în cadrul lecțiilor organizate și desfășurate prin antrenamentul de circuit.

3. Rezultatele analizei documentației școlare a activității profesorilor din școli, a observațiilor pedagogice, etc. ne-au permis să constatăm că factorii principali care influențează negativ asupra eficientizării procesului instructiv-educativ la educația fizică sunt: lipsa metodologiei de utilizare sistematică a utilajului sportiv nestandardizat, neglijarea aplicării principiilor sistematizării și continuității în proiectarea procesului didactic respectiv și a strategiei de lungă durată; aplicarea insuficientă a metodologiei care asigură realizarea conceptului “ Antrenament fizic “ în cadrul lecțiilor organizate și desfășurate prin antrenament în circuit, devenind astfel baza intensificării procesului educațional.

Referințe bibliografice:

1. Filin V. *Fundamentarea sportului juvenil*. Moscova, 1980, p. 20-28.
2. Filipov V. *Intensificarea procesului didactic în cadrul lecțiilor de educație fizică în școală*. Chișinău: Valinex, 2006. p. 46-56.
3. Filipov V. *Intensificarea procesului de educație fizică prin aplicarea utilajului sportiv nestandard a muzicii funcționale și antrenamentului în circuit*. Teza de doctor în pedagogie. Chișinău, 2004. p.103-120.
4. Filipov V. *Optimizarea procesului de volei prin intermediul utilizării treajoarelor nestandardizate*. În: *Probleme actuale privind perfecționarea sistemului de învățămînt în domeniul culturii fizice*. Materialele conferinței științifice. Chișinău: INEFS., 1995. p.5.
5. Tibacu V. *Circuitul în lecția de educație fizică*. București: Stadion, 1973. 294 p.

ACTIVITATEA ACADEMICĂ INDEPENDENTĂ A MASTERANZILOR LA DISCIPLINELE PSIHOPEDAGOGIEI SPORTULUI

Goncearuc Svetlana,

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Abstract. *This study reflects theoretic-applicative researches about the independent academic learning of MA students at the sports psycho-pedagogy disciplines.*

Keywords: *independent academic activity of a MA student, sports psycho-pedagogy, didactical strategies, psycho-pedagogical models.*

Actualitatea temei de cercetare. Diversificarea spectrului de fenomene educaționale, precum și creșterea accentuată a volumului și complexității lor solicită orientarea în curriculum-ul disciplinelor psihopedagogiei sportului spre realizarea politicilor educaționale de sistem, fundamentarea științifico-metodică a masteranzilor din domeniu, organizarea, articularea și funcționarea întregului proces de formare profesională.

Concepția implementării programului academic de asistență psihopedagogică în sport constituie una dintre orientările actuale ale învățământului domeniului, dat fiind că pregătirea psihologică, alături de cea fizică, tehnică, tactică și teoretică, se încadrează în pregătirea generală a sportivului de performanță și se axează pe tendințele moderne ale teoriei și practicii sportului [3, 6, 7].

Conținuturile educaționale din domeniul psihopedagogiei sportului includ principalele teorii ale activității motrice, managementul și tehnologiile psihodiagnostice în sport, epistemologia și metodologia cercetării în cultura fizică, direcții ale activității psihopedagogice în sportul de performanță, metode complexe de cercetare psihopedagogică în realizarea propriilor studii din domeniu etc. [1, 16, 2]. Structura și complexitatea acestora necesită implicarea profundă în procesul de predare-învățare atât a profesorului titular, cât și a masterandului prin pîrghiile învățării academice independente.

Premisele cercetării și gradul de investigare au relevat următoarea problemă științifică: ea este determinată de contradicția ce denotă, pe de o parte, insuficiența studiului teoretic al procesului de învățare academică independentă a masteranzilor, iar pe de parte – necesitatea elaborării modelelor psihopedagogice pentru facilitarea învățării academice independente a masteranzilor la disciplinele pedagogiei sportului.

Cercetările indică asupra următorului fapt: masteranzii stăpînesc un repertoriu precar și neechilibrat de strategii eficiente de învățare independentă și autoreglată. Preocupările experților domeniului se axează asupra modului în care poate fi depășit acest handicap strategic, care este procesul de formare/dezvoltare a competențelor de învățare independentă în vederea atingerii performanței academice etc. Palierul instrumentalizării strategice a învățării academice universitare se află în proces de cercetare și cristalizare. Componentele învățării academice independente includ: autoreglarea învățării, metacogniția, strategii de studiu de învățare.

Scopul cercetării constă în determinarea reperelor conceptuale, a structurii și conținutului activității academice independente a masteranzilor la disciplinele psihopedagogiei sportului.

Obiectivele cercetării:

- studierea și sistematizarea conceptelor științifico-practice privind modelele psihopedagogice de asigurare a activității academice independente a masteranzilor la disciplinele psihopedagogiei sportului;
- stabilirea formelor esențiale de organizare a activității academice independente a masteranzilor la disciplinele psihopedagogiei sportului;
- identificarea strategiilor de învățare academică independentă a masteranzilor la disciplinele psihopedagogiei sportului.

Metodologia cercetării s-a conformat scopului și obiectivelor trasate și a inclus metode teoretice: analiza fundamentelor conceptual-teoretice și a premiselor metodologice de cercetare a problemei examinate; metode empirice: observarea pedagogică, ancheta de tip chestionar, conversația, metode psihologice; metode statistico-matematice și de prezentare

grafică: prelucrarea și compararea datelor.

Rezultatele cercetării. Trecerea în revistă a literaturii de specialitate ce tratează problema investigată a relevat complexitatea cadrului referențial al învățării independente a masteranzilor.

Analiza acestuia relevă că, deși realizările în domeniul învățării academice sunt multidimensionale și oferă strategii didactice multiple de implementare, problema învățării academice independente la disciplinele psihopedagogice rămîne insuficient abordată, deoarece fenomenul dat are o structură complexă și o arie vastă, axate pe valorificarea potențialului creativ al personalității masteranzilor. Astfel, analizînd literatura de specialitate, am remarcat lipsa unor modele psihopedagogice de formare și dezvoltare a capacității de învățare academică independentă la disciplinele psihopedagogice a masteranzilor din domeniul educației fizice și sportului.

Pentru a promova învățarea academică independentă și a spori capacitatea de adaptare a masteranzilor la învățarea independentă, în studiul dat ne-am propus să stabilim formele esențiale de organizare a activității academice independente și să identificăm strategii de învățare academică independentă a masteranzilor din domeniul educației fizice și sportului la disciplinele psihopedagogiei sportului.

Indiferent de perspectiva științifică de abordare, cercetările fundamentale și cele aplicative realizate au subliniat faptul că învățarea reprezintă un concept fundamental și integrativ, care poate fi abordat, definit și operaționalizat din perspective variate – pedagogică, psihologică, psihosocială etc. În sensul cel mai larg, învățarea este considerată procesul de dobîndire a experienței individuale de comportare și presupune fie asimilarea unor comportamente noi, fie modificarea, restructurarea sau schimbarea celor deja existente, cu scopul unei adaptări cît mai adecvate a masteranzilor la dinamica performanțelor sportive. Proces complex, cu valențe informative și formative multiple, învățarea privește toate dimensiunile personalității, produsele învățării obiectivîndu-se în: cunoștințe, tehnici de acțiune și gîndire, capacități de priceperi și deprinderi, comportamente, atitudini, interese, reacții afective etc.

În timp, datorită creșterii complexității fenomenului sportiv, progreselor altor domenii științifice, s-a constituit un sistem al științelor sportului, formînd un cadru de referință. Astfel, în urma analizei datelor teoretice, s-a constatat că procesul de formare profesională în domeniul asistenței psihopedagogice în sport este unul complex, multidimensional ce include trei componente fundamentale: componenta motivațională, componenta informațională și componenta operațională. Aceste componente reprezintă reperele fundamentale ce au determinat modelul conceptual al formării specialistului din domeniu.

Din perspectiva postmodernistă, curriculumul universitar pentru studii de masterat s-a axat pe interconexiunea diferitor abordări pedagogice: concepția învățării sistemice a disciplinelor/cursurilor; concepția învățării centrate pe cel ce învață; concepția centrării pe competențe; concepția bazată pe interdisciplinaritate și transdisciplinaritate, concepția privind activitatea academică independentă etc. [5] .

Strategia de activitate academică independentă și autoreglată a masteranzilor presupune mai multe dimensiuni:

- dimensiunea programatică, în sensul că ansamblul de activități și operații corelează cu situațiile de învățare și le modelează eficient prin adecvarea metodelor la realitatea existentă sau „pragmatizarea” metodologiei de învățare academică independentă;

- dimensiunea operațională, în sensul că strategia de învățare adună mai multe operații, le corelează și le explorează în scopul obținerii rezultatelor scontate;

- dimensiunea metodologică, întrucât strategia de învățare academică independentă se compune din asamblări de metode și procedee consonante și compatibile reciproc, ce reperedă pe cultivarea metodelor de autoinstruire, autoeducație, autoreglare și autocontrol permanent.

Cercetarea teoretică a continuat cu determinarea opiniilor cadrelor didactice titulare privind conținutul activității academice independente la disciplinele psihopedagogiei sportului și a 101 masteranzi ce studiază diverse discipline din domeniul psihopedagogiei sportului.

Cadrelor didactice titulare și-au expus opinia, menționând dificultăți și puncte forte la următoarele subiecte:

Dificultăți în proiectarea, conducerea și evaluarea activităților de învățare academică independentă a masteranzilor privind:

- cunoașterea particularităților de învățare academică independentă a masteranzilor;
- cunoașterea și utilizarea adecvată a conceptelor științifice de învățare academică independentă;
- explicarea și interpretarea unor idei, proiecte și procese educaționale de învățare academică independentă;
- conștientizarea și interpretarea problemelor specifice de învățare academică independentă în contextul învățământului formativ;
- realizarea și valorificarea corelațiilor intra- și interdisciplinare, în vederea optimizării învățării academice independente a masteranzilor;
- manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de activitatea academică independentă.

Dificultăți în organizarea activității academice independente privind:

- identificarea nivelului de competențe;
- adaptarea strategiilor didactice în funcție de acesta;
- personalizarea strategiilor didactice în funcție de particularitățile grupului și diferențierea lor în funcție de particularitățile masteranzilor;
- motivarea pentru activități academice independente;
- organizarea mediului de instruire adecvat activității academice independente;
- insuficiența cunoașterii terminologiei de specialitate și a limbajului de specialitate;
- statutul dual teoretic și aplicativ al disciplinelor de studiu.

Dificultăți în cunoașterea pîrghiilor de influențare formativă și managementul procesului de învățare academică independentă privind:

- capacitatea de evaluare/autoevaluare obiectivă în funcție de rezultatele obținute;
- stabilirea de interacțiuni cu masteranzii, comunicarea și colaborarea cu aceștia;
- realizarea managementului activităților academice independente;
- favorizarea muncii în grup, a învățării prin cooperare în procesul învățării academice independente;
- monitorizarea procesului curricular de învățare academică independentă;
- elaborarea unor metode și instrumente clare, precise de evaluare a învățării academice independente;
- adaptarea strategiilor de evaluare la obiectivele urmărite;

- analiza și sinteza opiniilor masteranzilor, de asemenea a permis evidențierea dificultăților și punctelor forte la următoarele subiecte.

Dificultăți în organizarea activității academice independente privind:

Cunoașterea rolului activității academice independente.

Cunoașterea și utilizarea independentă a conceptelor științifice specifice disciplinelor de studiu.

Explicarea și interpretarea independentă a unor idei, proiecte și procese educaționale.

Proiectarea, conducerea și evaluarea activităților de învățare academică independentă.

Conștientizarea și interpretarea independentă a problemelor specifice educației fizice și sportului în contextul învățământului formativ.

Realizarea și valorificarea corelațiilor intra- și interdisciplinare, în procesul activității academice independente.

Manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de activitatea academică independentă.

- **Dificultăți în realizarea activității academice independente privind:**

Identificarea nivelului de cunoștințe existent.

Adaptarea strategiilor didactice funcție de acesta.

Personalizarea strategiilor didactice funcție de particularitățile individuale de învățare.

Motivarea pentru activitatea academică independentă.

Mediul de instruire adecvat activității academice independente.

Insuficiența cunoașterii terminologiei de specialitate și a limbajului de specialitate.

Statutul dual teoretic și aplicativ al disciplinelor de studiu.

- **Dificultăți în procesul de autoevaluare a activității academice independente privind:**

Capacitatea de autoevaluare obiectivă în funcție de rezultatele obținute.

Stabilirea de interacțiune cu profesorii, comunicarea și colaborarea cu aceștia.

Realizarea managementului activităților academice independente.

Acceptarea muncii în grup, a învățării prin cooperare.

Monitorizarea procesului de învățare academică independentă.

Aplicarea unor metode și instrumente clare, precise de autoevaluare a activității academice independente.

Adaptarea strategiilor de evaluare la obiectivele urmărite.

Opiniile cadrelor didactice titulare au fost analizate și grupate în următoarele componente:

I. Majoritatea respondenților consideră că componentul fundamental al învățării academice independente îl constituie autoreglarea învățării - 85 %.

II. Metacogniția și strategiile de studiu de învățare se referă la ansamblul de măsuri menite să-l sprijine pe masterand în vederea atingerii celui mai înalt nivel al performanței de care este capabil, consideră 70%, din eșantionul interviuat.

III. Activitatea academică independentă este un demers complex, care cuprinde un întreg arsenal de metode și tehnici, structurate și interconectate sistemic, demers în care masterandul și cadrul didactic interacționează în vederea realizării cât mai bune a sarcinilor de învățare. Activitatea academică independentă întregeste ansamblul de acțiuni cu caracter instructiv și educativ, care constituie conținutul pregătirii profesionale în domeniul educației fizice și sportului – 65 %.

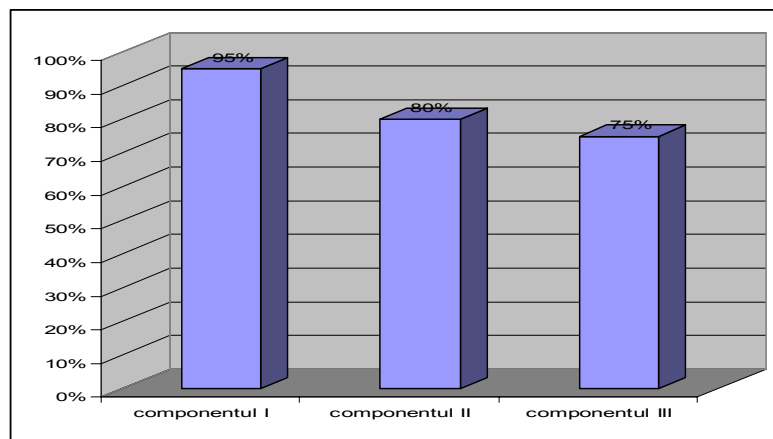

Figura 1. Componentele învățării academice independente în opinia cadrelor didactice

Răspunsurile masteranzilor au fost analizate și grupate în următoarele componente:

I. Majoritatea respondenților consideră că componentul fundamental al învățării academice independente constituie autoreglarea învățării - 45 %.

II. Metacogniția și strategiile de studiu de învățare se referă la ansamblul de măsuri menite să-l sprijine pe masterand în vederea atingerii celui mai înalt nivel al performanței de care este capabil, consideră 50 %, din eșantionul interviuat.

III. Activitatea academică independentă este un demers complex, care cuprinde un întreg arsenal de metode și tehnici, structurate și interconectate sistemic, demers în care masterandul și cadrul didactic interacționează în vederea realizării cât mai bune a sarcinilor de învățare. Activitatea academică independentă întregeste ansamblul de acțiuni cu caracter instructiv și educativ, care constituie conținutul pregătirii profesionale în domeniul educației fizice și sportului – 35 %.

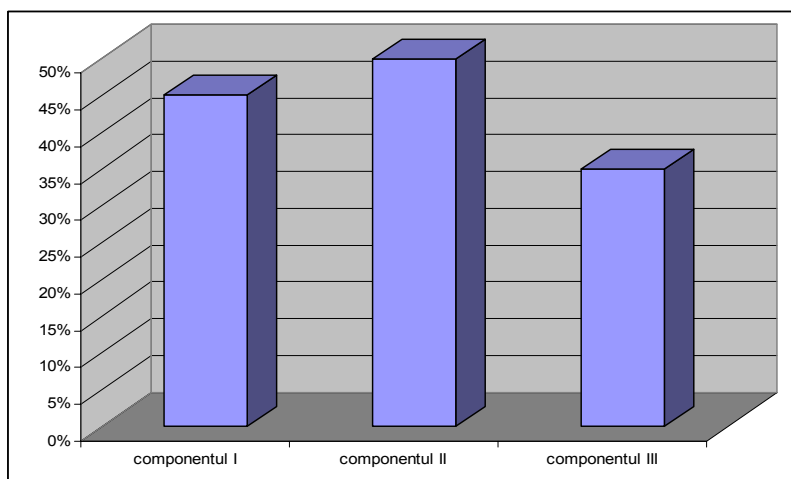

Figura 2. Componentele învățării academice independente în opinia masteranzilor

Rezultatele studiului au demonstrat faptul că între atitudinea față de activitatea academică independentă manifestată de cadrele didactice și cea a masteranzilor există o serie de diferențe specifice determinate de nivelul diferit de pregătire și formare profesională. Investigația a relevat o perspectivă diferită în general a atitudinii față de activitatea academică independentă la nivelul celor trei subiecte: la cadrele didactice s-a constatat un grad mai mare de acceptare a activității academice independente, spre deosebire de masteranzi.

Studentii-masteranzi au un nivel de studii preponderent superior, dar dețin puține competențe privind activitatea academică independentă, de aici rezultă un nivel diferit de pregătire pentru realizarea activității academice independente și formare profesională. Cercetarea a scos, la fel, în prim-plan diferențe semnificative de atitudini între studenți și masteranzi acestea fiind cauzate de nivelul diferit de pregătire și formare profesională.

Învățarea independentă la disciplinele psihopedagogiei sportului „se învață”, în egală măsură, în cadrul materiilor curriculare, dar și în afara timpului curricular, scopul urmărit fiind același: transferul către masteranzi a responsabilității pentru studiu și învățare și a controlului conștient asupra propriei învățări.

După criteriile „loc”, „timp”, „caracterul susținerii oferit de cadrul didactic”, „modalitatea de control asupra rezultatelor” învățării la disciplinele psihopedagogiei sportului diferențiem:

- lucrul independent în timpul orelor auditoriale: prelegeri, seminare, lucrări practice;
- lucrul independent controlat de cadrul didactic în formatul consultațiilor planificate, întrevederilor neplanificate, examene;
- lucrul independent în afara timpului auditorial: realizarea de către masteranzi a sarcinilor academice, inclusiv cu caracter creativ, reflectate în conținutului portofoliului la disciplină, portofoliul reprezentând un instrument de evaluare complex și flexibil, care conține și structurează o „arhivă”, o colecție, un ansamblu de informații referitoare la prestația, performanțele, competențele teoretice și practice, care determină progresul masterandului. Portofoliul include informațiile obținute în urma autoevaluării propriei prestații.

Fiecare dintre aceste tipologii, în procesul educațional real, interacționează. Astfel, structural, învățarea independentă poate fi divizată în două categorii mari: organizată de cadrul didactic titular; organizată și desfășurată nemijlocit de masterand, în baza deciziilor luate independent și în afara controlului din partea cadrului didactic: pregătirea pentru ore, examene, etc.

Concluzii. Strategia de activitate academică independentă la masterat reprezintă o categorie de metode de învățământ, în care masteranzii, individual sau în colectiv, însușesc, prin eforturi proprii, noi cunoștințe, își formează capacități, competențe, comportamente etc. și găsesc soluții, adesea originale, creatoare pentru problemele cu care se confruntă. Eforturile de cunoaștere ale masteranzilor, dimensiunile lor cognitive și psihomotorii în scopul formării competențelor profesionale se realizează, eventual, sub supravegherea profesorului, dar fără participarea lui directă.

Fiind puternic fundamentată pe reflecția personală, individuală sau de grup, activitatea academică independentă reprezintă, în actualul context educațional, în care permanența educației permanente a devenit un reper, atât un mijloc, cât și un scop educațional. Acest fapt are repercusiuni imediate la nivelul activităților specifice desfășurate de profesor, care o supraveghează, o valorizează sau o ameliorează în funcție de specificul contextelor educaționale în care ea se produce.

În calitatea sa de mijloc educațional, activitatea academică independentă poate fi organizată pentru atingerea unor finalități educaționale formative sau informative diverse, respectiv a unei palete largi de obiective fundamentale: descoperire, fixare, consolidare, aprofundare, esențializare, aplicare, recapitulare etc., de cunoștințe, priceperi și deprinderi intelectuale și practice.

Strategiile de învățare academică independentă trebuie centrate pe îmbinare și dozare,

pe adecvare și eficiență. Considerăm oportună ideea că proiectarea strategiilor optime de învățare academică independentă implică conturarea unor sisteme coerente de forme, metode, materiale și mijloace educaționale, ca rezultat al cărora trebuie să se regăsească eficiența propusă.

Referințe bibliografice:

1. Bocoș M. *Didactica disciplinelor pedagogice un cadru constructivist. Ediția a III-a. Editura: Paralele 45, 2008. 428 p. ISBN 978-973-47-0534-4*
2. Cristea S. *Fundamentele pedagogiei. Editura Polirom. Iași. 2010.*
3. Epuran M. *Psihologia sportului de performanță. București: FEST. 2010.*
4. Focșa-Semionov S. *Învățarea academică independentă și autoreglată: ghid pentru studenți. Chișinău: USM, 2009. 285 p. ISBN 978-9975-70-901-9*
5. Guțu V. *Pedagogie. USM. Chișinău. 2013.*
6. Гозунов Е.Н. *Психология физического воспитания и спорта. Москва: АCADEMIA. 2012.*
7. Ильин Е.П., *Психология спорта, Москва: ФиС, 2009.*

ASPECTE ALE PREGĂTIRII MOTRICE A VIITORILOR SPECIALIȘTI ÎN STRUCTURILE DE PROTECȚIE, PAZĂ ȘI SECURITATE

Grosu Vasile, Scobioală Ghenadie,

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Moldova

Abstract. *This research it aims to highlight the level of physical training of the students of 3rd year, the faculty Protection, Safety and Security, within State University of Physical Education and Sports (SUPES) and prospects employment in the workforce on the chosen specialty. For this, we considered that the analysis of the educational curriculum in the discipline of „Martial Arts” and scales of assessment of physical training from Ministry of Internal Affairs of RM will to show the importance of physical training on the professional training. The following methods have been used during the study: method of bibliographic study and specialized documents; method of observation; method of ascertaining experiment; method of test; statistical method and graphical representation method. This scientific approach led to an ascertaining experiment conducted in SUPES, with a team of 40 subjects. The study results shows the level of training of the students from the final year of study and requirements for engaging the security forces in Moldova.*

Keywords: *students, driving qualities, professional training, professional skills, martial arts.*

Introducere. În etapa actuală de profunde transformări pe care societatea Republicii Moldovei le traversează în sferele de activitate, problema pregătirii specialiștilor în domeniul protecției și securității capătă o importanță covârșitoare, avându-se în vedere în principal, noile cerințe de dezvoltare și de progres specifice acestui început de secol și mileniu. În acest context general de promovare a unui sistem de valori democratice, pregătirea cadrelor de protecție, securitate și ordine publică la nivelul cerințelor actuale reprezintă o prioritate a conducerii USEFS, calitatea personalului acestui domeniu constituind un obiectiv căruia i se acordă o atenție deosebită.

Obligațiile profesionale ale agentului de securitate privind aplicarea forței fizice [1, 2], precum și a armelor și mijloacelor speciale din dotare [3] necesită ca colaboratorii din domeniul dat să dispună de un grad înalt de dezvoltare a calităților motrice, de o bună pregătire psihologică în depășirea diferitelor obstacole. Prin urmare, pregătirea fizică a agenților de securitate devine pe cât de importantă, pe atât de indispensabilă. În exercitarea